

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Cdo/78/2024
Identifikačné číslo spisu: 3715211541
Dátum vydania rozhodnutia: 18.11.2025
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Zemková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2025:3715211541.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne G. N., narodenej X. P. XXXX, P. XXXX/XX, A., proti žalovanému O. N., narodenému XX. M. XXXX, A. XXXX, A., zastúpenému Advokátskou kanceláriou Špireková & Partners s.r.o., Námestie Matice slovenskej 6, Žiar nad Hronom, IČO: 47 232 811, pôvodne vedenom na Okresnom súde Považská Bystrica pod sp. zn. 8C/402/2015 (aktuálne PB-8C/402/2015), o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, konajúc o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 8Co/20/2023 z 20. septembra 2023, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni náhradu trov dovolacieho konania vo výške určenej súdom prvej inštancie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Považská Bystrica (ďalej aj „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom č. k. PB-8C/402/2015-451 z 25. januára 2023 výrokom I. vyporiadal bezpodielové spoluvlastníctvo manželov, výrokom II. a III. rozhodol o nároku žalobkyne a štátu na náhradu trov konania a výrokom IV. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť súdny poplatok.

2. Proti uvedenému rozsudku podal odvolanie žalovaný a žiadal, aby odvolací súd rozsudok zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, alebo aby odvolací súd sám vo veci rozhodol. Namietal, že súd prvej inštancie nerešpektoval právny názor odvolacieho súdu vyslovený v uznesení č. k. 4Co/276/2018-495 z 12. septembra 2019. Žalovaný mal ďalej za to, že došlo k prekludovaniu nároku na súdne vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov. V neposlednom rade žalovaný namietal znalecký posudok.

3. Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu navrhla, aby odvolací súd odvolanie zamietol. Uviedla, že tvrdenia žalovaného sú nepravdivé a účelové v snahe dosiahnuť poníženie výplaty.

4. Krajský súd v Trenčíne príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný

sporový poriadok, ďalej len „CSP“) sa pred rozhodnutím vo veci samej zaoberal otázkou včasnosti odvolania proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, pričom bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP), dospel k záveru, že odvolanie je potrebné odmietnuť ako podané oneskorene podľa § 386 písm. a) CSP.

5. Z obsahu spisu súdu vyplýva, že napadnutý rozsudok bol žalovanému (ďalej aj „odvolateľ“ aj „dovolateľ“) doručený dňa 20. marca 2023, pričom obsahoval správne poučenie o opravnom prostriedku. Zákonná 15-dňová lehota začala plynúť dňa 21. marca 2023 a uplynula dňa 4. apríla 2023. Odvolanie v elektronickej podobe bez autorizácie (e-mail) odoslal odvolateľ dňa 4. apríla 2023 o 23:50 hod. Podľa odvolacieho súdu uvedené podanie bolo potrebné dodatočne doručiť súdu v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované, vzhľadom na hmotnoprávny charakter desaťdňovej lehoty v zmysle § 125 ods. 2 CSP, najneskôr dňa 14. apríla 2023. Súdu však bolo odvolanie dodatočne doručené v listinnej podobe až dňa 17. apríla 2023, teda po tejto lehote. Z uvedeného dôvodu odvolací súd na odvolanie v elektronickej podobe bez autorizácie (e-mail) neprihliadol. Pokiaľ ide o samotné odvolanie v listinnej podobe, to bolo podané na poštovú prepravu dňa 14. apríla 2023, 15-dňová lehota na podanie odvolania uplynula dňa 4. apríla 2023, odvolanie tak bolo podané oneskorene. Odvolací súd na základe vyššie uvedeného odvolanie odmietol podľa § 386 písm. a) CSP ako oneskorene podané.

6. Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný, prípustnosť ktorého odôvodnil podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), keď mal za to, že mu bolo znemožnené uskutočňovať jemu patriace procesné oprávnenia v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces. Trval na tom, že odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie podal včas, keďže odvolanie podané e-mailom bez autorizácie dňa 4. apríla 2023 o 23:50 hod., bolo v lehote podľa § 125 ods. 2 CSP doplnené v listinnej podobe včas, keďže niet pochyb, že dňa 14. apríla 2023 bolo podané na poštovú prepravu. Navrhoval, aby dovolací súd uznesenie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 8Co/20/2023 z 20. septembra 2023 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

7. Žalobkyňa sa k dovolaniu nevyjadřila.

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalovaného nie je dôvodné.

9. V danom prípade žalovaný uplatnil dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné (proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí), ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Dovolací súd skúmal, či odmietnutie odvolania žalovaného odvolacím súdom vykazovalo znaky procesného postupu znemožňujúceho strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle CSP.

11. Podľa § 362 ods. 1 CSP odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

12. Podľa § 125 ods. 1 a 2 CSP podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva.

13. K tomu, aby nastali účinky podaného odvolania zaslaného elektronickými prostriedkami, je

nevyhnutné, aby strana sporu uviedla súd, ktorému má byť odvolanie adresované a pokiaľ podanie vo veci samej urobí bez zaručeného elektronického podpisu, musí ho doručiť súdu písomne v zmysle § 125 ods. 2 CSP do desiatich dní.

14. Z obsahu spisu vyplýva, že žalovaný prevzal rozsudok súdu prvej inštancie dňa 20. marca 2023, pričom obsahoval správne poučenie o opravnom prostriedku. Zákonná 15-dňová lehota začala plynúť dňa 21. marca 2023 a uplynula dňa 4. apríla 2023. Odvolanie v elektronickej podobe bez autorizácie (e-mail) odoslal odvolateľ dňa 4. apríla 2023 o 23:50 hod. V zmysle § 125 ods. 2 CSP žalovaný odvolanie v listinnej podobe podal na poštovú prepravu dňa 14. apríla 2023. Súdu prvej inštancie bolo odvolanie dodatočne doručené v listinnej podobe dňa 17. apríla 2023.

15. Veľký senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako súd dovolací vo veci vedenej pod sp. zn. 1VCdo/7/2025 rozhodol uznesením zo 16. septembra 2025 tak, že dovolanie žalobkyne 1/ odmietol a druhým výrokom vyslovil, že lehota podľa § 125 ods. 2 Civilného sporového poriadku je zachovaná, ak je v tejto lehote podanie súdu doručené.

16. V odôvodnení uznesenia Veľký senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uviedol, že v právnej teórii i praxi existujú v zásade dve názorové línie v otázke, či lehota podľa § 125 ods. 2 CSP má procesný alebo hmotnoprávny charakter.

17. Prvá názorová skupina je reprezentovaná v uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. septembra 2018 sp. zn. 1ObdoV/8/2018, v ktorom sa dovolací súd priklonil k charakterizácii tejto lehoty ako procesnej lehoty, s nasledujúcou argumentáciou: „Treba však zároveň dodať, že charakter a účel sledovaný zákonodarcom, ostal nezmenený. Vychádza sa pritom z čl. 3 ods. 2 vety druhej základných zásad Civilného sporového poriadku, kedy sa nikto nesmie dovoľávať slov a viet tohto zákona proti ich účelu a zmyslu. Keďže pri doplnení podania nejde o nový právny inštitút, tak by sa priečilo logickému výkladu dotknutých ustanovení, ak by sa pre doplnenie podania (odvolania), stanovila hmotnoprávna povaha lehoty, napriek tomu, že na samotný úkon (odvolanie), je stanovená lehota procesná. Zároveň je potrebné poukázať aj na čl. 6 ods. 1 základných zásad Civilného sporového poriadku, kedy strany sporu majú v konaní rovné postavenie spočívajúce v rovnakej miere možností uplatňovať prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany. Ak by sa totiž lehota na doplnenie podania (odvolania), vykladala prísne formálne, nastala by situácia, kedy by jedna strana mala na vykonanie úkonu danú procesnú lehodu a strana druhá hmotnoprávnu lehodu, hoci postupovala podľa generálnej klauzuly upravujúcej procesný charakter lehoty na vykonanie samotného úkonu (v danom prípade elektronického podania bez autorizácie).“ Vo zvyšku odôvodnenia súd argumentuje judikatúrou dotýkajúcou sa starej procesnoprávnej úpravy. V zhode s týmto názorom rozhodol dovolací súd aj v uznesení z 19. augusta 2019 sp. zn. 8Cdo/152/2019, v ktorom vyslovil, že: „Keďže lehota desiatich dní je vzhľadom na garanciu prístupu k vzdialenejšiemu súdu lehotou procesnou, lehota na doplnenie podania je zachovaná, ak sa v posledný deň lehoty urobí úkon na súde alebo sa podanie odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť; to platí aj vtedy, ak je podanie urobené elektronickými prostriedkami doručené súdu mimo pracovného času (§ 121 ods. 5 CSP).“

18. Druhá názorová línia zastáva názor, že lehota 10 dní stanovená v ustanovení § 125 ods. 2 CSP je lehotou hmotnoprávnou, teda lehotou, ktorej márne uplynutie má za následok stratu práva, nie je možné ju predĺžiť, ani odpustiť jej zmeškanie. Hmotnoprávna lehota sa považuje za zachovanú, ak je určitý úkon v tejto lehote adresátovi aj reálne doručený, t. j. podanie sa musí reálne pred jej uplynutím nachádzať na súde, ktorému je adresované. Pre zachovanie lehoty preto nestačí, ak sa podanie posledný deň lehoty odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť, napr. poštovému podniku (§ 121 ods. 5 CSP). Nedodržaním 10-dňovej hmotnoprávnej lehoty na doplnenie podania vo veci samej, urobeného elektronicky bez autorizácie, nastali účinky predpokladané v prvej vete ustanovenia § 125 ods. 2 CSP (časť vety za bodkočiarkou), spočívajúce v tom, že na elektronické podanie bez autorizácie nemožno prihliadať. Tento názor bol vyslovený v uzneseniach Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. marca 2022 sp. zn. 7Cdo/261/2021, z 30. novembra 2022 sp. zn. 9Cdo/199/2022 a z 25. apríla 2023 sp. zn. 9Cdo/138/2021.

19. K druhej názorovej línii sa priklonila aj prevažná časť odbornej spisby, ktorá vyslovila, že: „Podanie vo veci samej v elektronickej podobe bez autorizácie je potrebné dodatočne doručiť buď v listinnej podobe, alebo v elektronickej podobe s autorizáciou... Podľa § 125 ods. 2 CSP je lehota na doplnenie podania dlhšia, a to desaťdňová. Táto lehota na doplnenie je hmotnoprávna a nie je možné ju predĺžiť. Ak v tejto lehote nie je podanie vo veci samej doplnené, neprihliada sa naň. Nenastanú teda vôbec jeho účinky, konanie ním nie je začaté, skončené ani nie je zmenený jeho priebeh a súd o ňom vôbec nerozhoduje. Súd pritom k dodatočnému doručeniu podania nevyzýva.“

20. V spomenutej veci sp. zn. 1VCdo/7/2025 odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia s poukazom na § 123 ods. 2 CSP, § 125 ods. 1 a 2 CSP, ako aj rozhodovacia činnosť Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (uznesenie sp. zn. 9Cdo/138/2021 z 25. apríla 2023) dospel k záveru, že lehota 10 dní stanovená ustanovením § 125 ods. 2 CSP je lehotou hmotnoprávnou. Hmotnoprávna lehota sa považuje za zachovanú, ak je určitý úkon v tejto lehote adresátovi aj reálne doručený, t. j. podanie sa musí reálne pred jej uplynutím nachádzať na súde, ktorému je adresované. Pre zachovanie lehoty preto nestačí, ak sa podanie posledný deň lehoty odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť, napríklad poštovému podniku (§ 121 ods. 5 CSP).

21. Vo veci sp. zn. 1VCdo/7/2025 pôvodne prejednávajúci trojčlenný senát 5C sa stotožnil s právnym názorom vysloveným v danej veci odvolacím súdom, teda sa stotožnil s názorom, ktorú reprezentuje druhá názorová línia a vyslovil, že základom interpretácie a aplikácie každej právnej normy v materiálnom právnom štáte je určenie účelu právnej úpravy, vymedzenie jej rozsahu a identifikácia jej obsahu (m. m. II. ÚS 171/05). Nevyhnutnou súčasťou rozhodovacej činnosti všeobecných súdov zahŕňajúcej aplikáciu abstraktných právnych noriem na konkrétne okolnosti individuálnych prípadov je zisťovanie obsahu a zmyslu právnej normy uplatňovaním jednotlivých metód právneho výkladu. Ide vždy o metodologický postup, v rámci ktorého nemá žiadna z výkladových metód absolútnu prednosť, pričom jednotlivé uplatnené metódy by sa mali navzájom dopĺňať a viesť k zrozumiteľnému a racionálne zdôvodnenému vysvetleniu textu právneho predpisu. Poukázal na to, že všeobecný súd pri svojom rozhodovaní nie je doslovným znením zákonného ustanovenia viazaný absolútne. Môže, dokonca sa musí od neho (od doslovného znenia právneho textu) odchyliť v prípade, ak to vyžaduje účel zákona, systematická súvislosť alebo požiadavka ústavou súladného výkladu zákonov a obdobných všeobecne záväzných právnych predpisov (čl. 152 ods. 4 ústavy). Samozrejme, i v týchto prípadoch sa musí vyvarovať svojvôle (arbitrárnosti) a svoju interpretáciu právnej normy musí založiť na racionálnej argumentácii (m. m. III. ÚS 72/2010). V prípadoch nejasnosti alebo nezrozumiteľnosti znenia ustanovenia právneho predpisu, alebo v prípade rozporu znenia so zmyslom a účelom príslušného ustanovenia, o ktorého jednoznačnosti niet pochybností, možno uprednostniť výklad e ratione legis pred doslovným gramatickým (jazykovým) výkladom. Viazanosť štátnych orgánov v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy totiž neznamená výlučnú a bezpodmienečnú nevyhnutnosť doslovného gramatického výkladu aplikovaných zákonných ustanovení (II. ÚS 5/2020).

21.1. Z hľadiska historického sa zaoberal, pri posudzovaní charakteru lehoty, použiteľnosťou judikatúry účinnej v čase platnosti predchádzajúceho právneho predpisu - OSP, nakoľko tu došlo k zmene textu zákona.

21.1.1. Pokiaľ ide o pôvodnú procesnú úpravu tejto lehoty v OSP (§ 42 ods. 1 OSP) konštatoval, že s otázkou povahy lehoty bol Najvyšší súd Slovenskej republiky opakovane konfrontovaný, pričom došlo k ustáleniu názoru o procesnoprávnej povahe tejto lehoty. Z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky R 143/2014 (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. februára 2014 sp. zn. 2Cdo/360/2013) vyplýva: „Trojdňová lehota na doplnenie podania urobeného elektronickými prostriedkami (§ 42 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku) je lehotou procesnou. Pre jej počítanie, plynutie a zachovanie platia ustanovenia § 55 a § 57 Občianskeho súdneho poriadku.“

21.1.2. Z porovnania pôvodného textu zákona § 42 ods. 1 OSP, v ktorom sa konštatuje, že podanie treba doplniť najneskôr do troch dní so súčasným znením § 125 ods. 2 CSP, kde je uvedené, že podanie treba dodatočne doručiť v listinnej podobe, s tým, že ak sa podanie dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada, vyvodil, že je zrejmé, že nová právna úprava vymedzuje odlišným spôsobom lehotu, v ktorej má byť podanie doplnené.

21.1.3. Z hľadiska historického skonštatoval, že pri posudzovaní charakteru lehoty v zmysle vyššie citovaných ustanovení zákona s poukazom na novú právnu úpravu CSP nie je ďalej použiteľná judikatúra platná v čase platnosti predchádzajúceho právneho predpisu - OSP, nakoľko tu došlo k zmene textu zákona. Nová právna úprava (na rozdiel oproti úprave v OSP) upravuje odlišne spôsob doplnenia elektronického podania bez autorizácie v písomnej forme a jeho včasnosť okrem lehoty desať dní viaže na moment jeho doručenia súdu.

21.2. Na rozdiel od názoru prezentovaného v rozhodnutí sp. zn. 1ObdoV/8/2018 mal senát 5C za to, že nakoľko zároveň došlo k predĺženiu lehoty na doplnenie podania z pôvodnej trojdňovej na desať dní, nedochádza k porušeniu čl. 6 základných zásad CSP, pretože pre všetky strany sporu platí rovnaká lehota (pri doplnení podania) bez ohľadu na to, či uplatňujú prostriedky procesnej obrany alebo útoku, a zároveň predĺžením tejto lehoty je zabezpečená realizácia ústavných práv na súdnu ochranu, ako aj rovnaké právo strán na prístup k súdu (čl 46 ods. 2 Ústavy SR).

22. V nadväznosti na väčšinové stanoviská súladné s prezentovaným názorom senátu 5C, s ktorým sa stotožnil aj Veľký senát Občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „veľký senát“), s odkazom na argumentáciu uvedenú vyššie tohto odôvodnenia, veľký senát konštatuje, že lehota podľa § 125 ods. 2 Civilného sporového poriadku je zachovaná, ak je v tejto lehote podanie súdu doručené. Ustanovenie § 125 ods. 2 CSP potom v otázke zachovania procesnej lehoty možno považovať za lex specialis vo vzťahu k § 121 ods. 5 CSP. Takýto výklad zohľadňuje zmeny v texte ustanovenia § 42 ods. 1 OSP a zároveň rešpektuje úmysel zákonodarcu prezentovaný v dôvodovej správe k § 125 ods. 2 CSP.

23. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací v tomto spore so zreteľom na uvedené konštatuje, že pokiaľ odvolací súd odmietol odvolanie žalovaného ako oneskorene podané, keď súdu prvej inštancie bolo odvolanie žalovaného dodatočne doručené v listinnej podobe (§ 125 ods. 2 CSP) až po uplynutí desaťdňovej hmotnoprávnej lehoty (lehota uplynula dňa 14. apríla 2023), a to dňa 17. apríla 2023, tak týmto procesným postupom odvolateľovi neznemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Žalovaný zároveň neopodstatnene uplatnil dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f) CSP, lebo podanie vo veci samej bez autorizácie musí byť v zákonom stanovenej desaťdňovej lehote (§ 125 ods. 2 CSP) dodatočne doručené už súdu v listinnej podobe, nestačí len dodatočné podanie na poštovú prepravu v posledný deň hmotnoprávnej lehoty.

24. Dovolací súd preto dovolanie žalovaného odmietol [§ 447 písm. f) CSP].

25. Dovolací súd v zmysle ustálenej judikatúry dovolacieho súdu už nerozhodoval o návrhu dovolateľa na odklad vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (§ 444 CSP).

26. Rozhodnutie o trovách dovolacieho konania Najvyšší súd Slovenskej republiky neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

27. Uznesenie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.